

Додаток
СХВАЛЕНО
рішення виконавчого комітету
Чернігівської міської ради
“ ” серпня 2025 року №

ПРОГНОЗ
бюджету Чернігівської міської територіальної громади
(найменування бюджету адміністративно-територіальної одиниці)
на 2026 - 2028 роки
(середньостроковий бюджетний період)
(2555900000)
(код бюджету)

I. Загальна частина

Прогноз бюджету Чернігівської міської територіальної громади на 2026-2028 роки (надалі - Прогноз) розроблено на виконання статті 75¹ Бюджетного кодексу України, дію якої відновлено Законом України від 18.09.2024 № 3979-ІХ “Про внесення змін до Бюджетного кодексу України щодо відновлення середньострокового бюджетного планування на місцевому рівні та приведення окремих його положень у відповідність із законами України”, базуючись на схваленій постановою Кабінету Міністрів України від 27.06.2025 № 774 Бюджетній декларації на 2026-2028 роки, відповідно до листа Міністерства фінансів України від 09.07.2025 № 05120-08-6/19235 “Щодо особливостей середньострокового бюджетного планування та складання розрахунків до прогнозів місцевих бюджетів”, Податкового та Бюджетного кодексів України та інших документах, що стосуються середньострокового планування.

Метою Прогнозу є формування послідовної та передбачуваної бюджетної політики Чернігівської міської територіальної громади (далі – ЧМТГ) на середньостроковий період, створення дієвого механізму управління бюджетним процесом у діючих умовах війни, із перспективою поступового відновлення.

Прогноз бюджету Чернігівської міської територіальної громади на 2026 - 2028 роки – це стратегічний документ планування показників бюджету Чернігівської міської територіальної громади, який є основою для складання проєкту бюджету на 2026 рік.

На середньострокову перспективу основними завданнями бюджетної політики є:

концентрація ресурсів бюджету ЧМТГ на виконанні пріоритетних цілей і завдань, спрямованих на відновлення і соціально-економічний розвиток територіальної громади;

забезпечення проактивного механізму управління бюджетними коштами, підвищення ефективності управління бюджетними коштами, що забезпечить вчасне прийняття виважених рішень;

застосування дієвих методів економії бюджетних коштів;

забезпечення стабільного функціонування бюджетних установ та виконання заходів, передбачених цільовими бюджетними програмами;

вжиття дієвих заходів щодо трансформування мережі бюджетних установ в установи нового типу, які спроможні надавати якісні послуги на рівні європейських стандартів;

запровадження ефективних заходів з енергозбереження в бюджетних установах і закладах;

визначення та виконання завдань соціально-економічного розвитку територіальної громади з врахуванням їх пріоритетності;

дотримання принципу забезпечення рівних гендерних прав і можливостей під час розподілу видатків головними розпорядниками бюджетних коштів за бюджетними програмами;

удосконалення системи результативних показників з метою підвищення якості надання послуг у відповідних сферах;

підтримка структурних реформ в реальному секторі економіки;

створення реального підґрунтя для виконання місцевими органами влади своїх повноважень в частині надання якісних публічних послуг та ефективного функціонування бюджетної системи;

залучення інвестицій в економіку Чернігівської міської територіальної громади.

Очікувані результати реалізації прогнозу – досягнення балансу між напрямками розвитку громади та її бюджетними можливостями, враховуючи ризики та економічні виклики, що впливають на економіку ЧМТГ в умовах повномасштабної російської військової агресії.

Можливими ризиками невиконання прогнозних показників є:

- наслідки російської військової агресії, зокрема, руйнування виробничих комплексів та об'єктів інфраструктури, енергосистеми, спад економічних показників внаслідок припинення діяльності підприємств, скорочення працюючих, міграція робочої сили, що може призвести до скорочення ВВП та основного капіталу громади, та відповідно – зменшення надходжень до бюджету;

- виникнення обставин непереборної сили природного, епідеміологічного, політичного, соціального характеру тощо та прийняття органами влади рішень щодо введення заборон та обмежень, які унеможливають виконання суб'єктами господарювання договірних зобов'язань або є підставою для їх звільнення від податкових зобов'язань;

- зміна бюджетного та податкового законодавства, зокрема, зміна податкових ставок, термінів і правил сплати податків, введення або відміна пільг, тощо;

- ріст інфляції та курсу долара США та євро, що призведе до збільшення цін та місцевого боргу, а також боргових зобов'язань;

- скорочення обсягу міжбюджетних трансфертів з державного та інших бюджетів, зменшення обсягу інвестицій;

- зростання цін на енергоносії.

Заходами з мінімізації впливу фіскальних ризиків на показники бюджету є:

- мобілізація додаткових ресурсів до бюджету, використання всіх наявних резервів залучення коштів;
- удосконалення інструментів бюджетного прогнозування;
- продовження співпраці з міжнародними фінансовими організаціями.

Прогноз бюджету включає основні прогнозні показники економічного та соціального розвитку Чернігівської міської територіальної громади, показники доходів, видатків, фінансування та кредитування бюджету, обсяг публічних інвестицій, прогнозні показники міжбюджетних трансфертів.

Попередній Прогноз було затверджено у 2021 році на 2022-2024 роки та в подальшому прогнозування було призупинено у зв'язку із воєнним станом.

II. Основні прогнозні показники економічного і соціального розвитку

Інформація щодо основних прогнозних показників економічного та соціального розвитку України та Чернігівської міської територіальної громади наведена відповідно до даних наданих управлінням економічного розвитку міста Чернігівської міської ради.

У зв'язку з призупиненням формування та оприлюднення статистичної інформації відповідно до Закону України від 03.03.2022 № 2115-ХІ “Про захист інтересів суб’єктів подання звітності та інших документів у період дії воєнного стану або стану війни”, наразі є неможливим проаналізувати окремі показники економічного і соціального розвитку Чернігівської міської територіальної громади за 2022 – I півріччя 2025 року.

Демографічна ситуація

За інформацією, наданою управлінням адміністративних послуг, кількість осіб, відомості про місце проживання яких у м. Чернігові занесено до відомчої інформаційної системи “Реєстр територіальної громади”, становить 242 231 особа.

Таблиця 1. Динаміка основних показників відтворення населення у м. Чернігові

Роки	Народжених, осіб	Померлих, осіб	Природний приріст (скорочення), осіб
2014	2 684	3 655	-971
2015	2 517	3 467	-950
2016	2 474	3 545	-1 071
2017	2 251	3 501	-1 250
2018	2 147	3 615	-1 468
2019	1 900	3 674	-1 774
2020	1 846	4 066	-2 220
2021	2 162	4 647	-2 485

2022	1 080	4 336	-3 256
2023	1 225	3 692	-2 467
2024	1 203	3 647	-2 444

Станом на 03 липня 2025 року на обліку в Єдиній інформаційній базі даних про внутрішньо переміщених осіб по м. Чернігову перебуває 12 183 внутрішньо переміщених особи, що на 5,0 % або на 570 осіб більше, ніж на початок поточного року.

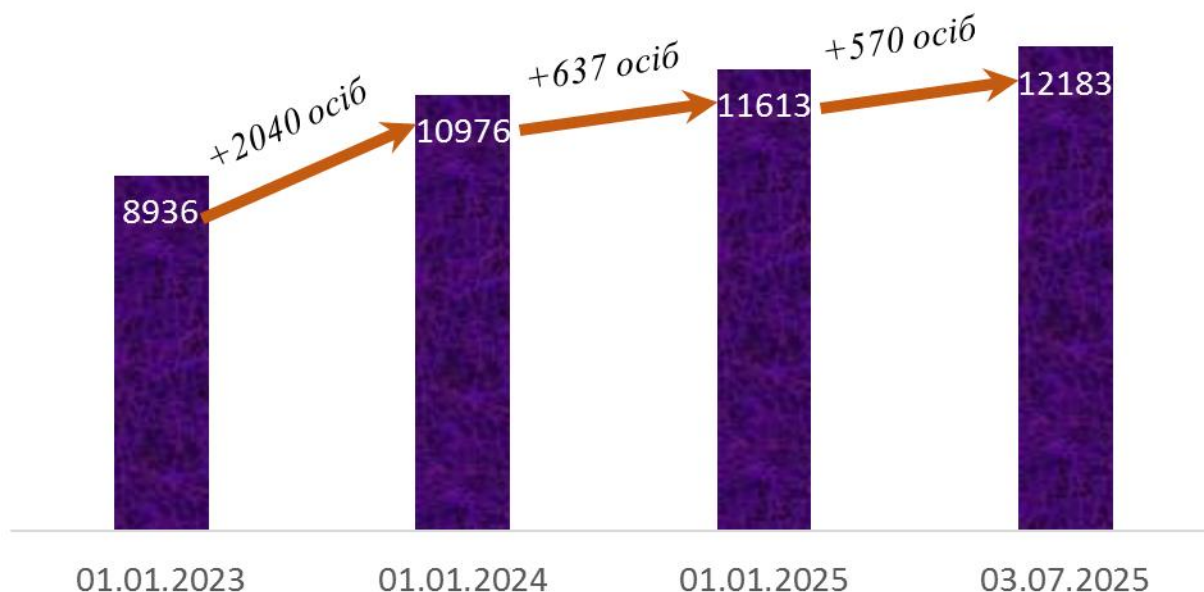

Рис. 1. Кількість внутрішньо переміщених осіб на обліку в Єдиній інформаційній базі даних про внутрішньо переміщених осіб по м. Чернігову, осіб.

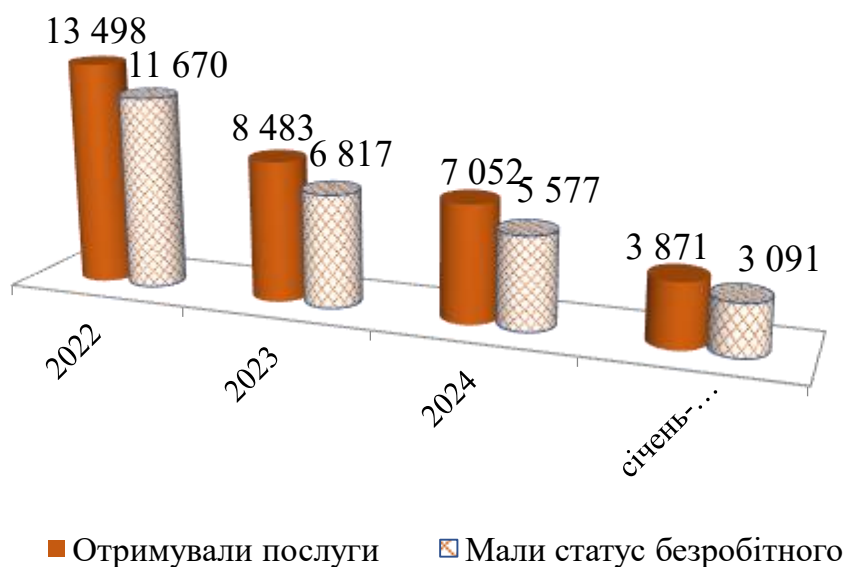

Рис. 2. Динаміка кількості безробітних громадян, що отримували послуги у Чернігівській філії Чернігівського обласного центру зайнятості, осіб

За даними моніторингу, проведеного Департаментом економічного розвитку Чернігівської обласної державної адміністрації на підставі даних Головного управління Пенсійного фонду України в Чернігівській області, в м. Чернігові за січень-квітень 2025 року на створені нові робочі місця працевлаштовано 1 985 осіб, з них у юридичних осіб – 702 особи (36,0 % від загальної кількості) та у фізичних осіб – 1 283 (64,0 %). При цьому в зв'язку зі змінами в організації виробництва та праці звільнено 1 480 осіб. Реальний приріст становить 505 робочих місць.

За видами економічної діяльності у січні-квітні 2025 року найбільше працевлаштовано на новостворені робочі місця:

- діяльність інших громадських організацій – 419 осіб;
- оптова та роздрібна торгівля, ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів – 101 особа;
- інші види роздрібною торгівлі в неспеціалізованих магазинах – 77 осіб;
- комп'ютерне програмування – 73 особи;
- діяльність ресторанів, надання послуг мобільного харчування – 73 особи;
- надання послуг перукарнями та салонами краси – 54 особи.

При цьому в цих видах діяльності ліквідовано робочі місця та звільнено:

- діяльність інших громадських організацій – 0 осіб;
- оптова та роздрібна торгівля, ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів – 54 особи;
- інші види роздрібною торгівлі в неспеціалізованих магазинах – 53 особи;
- комп'ютерне програмування – 93 особи;
- діяльність ресторанів, надання послуг мобільного харчування – 49 осіб;

- надання послуг перукарнями та салонами краси – 86 осіб.

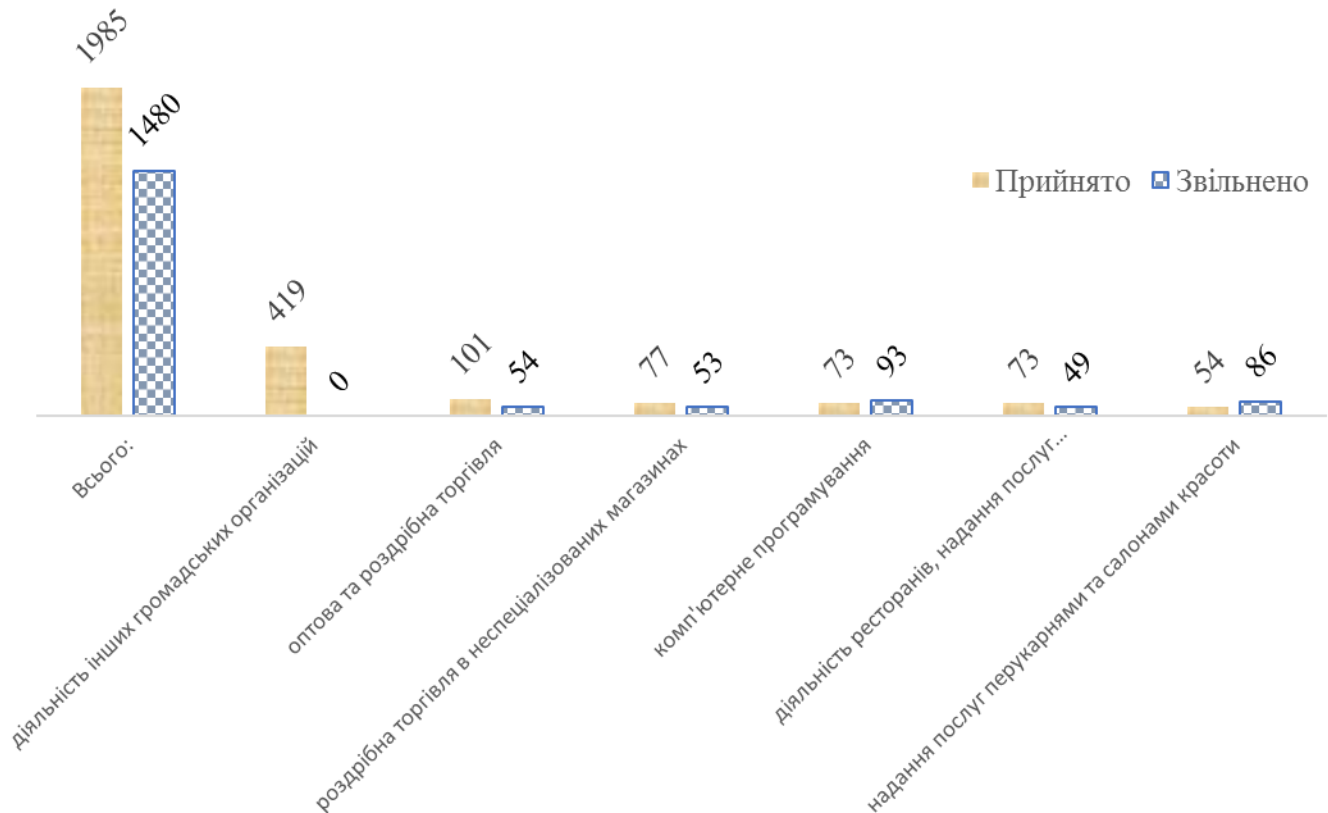

Рис. 3. Створення та ліквідація робочих місць за видами економічної діяльності у січні-квітні 2025 року*, осіб

*Відповідно до закону України від 03 березня 2022 року № 2115-IX «Про захист інтересів суб'єктів подання звітності та інших документів у період дії воєнного стану та стану війни» фізичні особи, фізичні особи-підприємці, юридичні особи подають облікові, фінансові, бухгалтерські, розрахункові, аудиторські звіти та будь-які інші документи, подання яких вимагається відповідно до норм чинного законодавства в документальній та/або в електронній формі, протягом трьох місяців після припинення чи скасування воєнного стану або стану війни за весь період неподання звітності чи обов'язку подати документи. Моніторинг створення та ліквідації робочих місць узагальнений на підставі поданої страхувальниками звітності за січень-квітень 2025 року. Однак, інформація може бути не повною.

Управлінням державного архітектурно-будівельного контролю Чернігівської міської ради у порядку визначеному Кабінетом Міністрів України протягом 2024 року за заявами замовників будівництва на підставі актів готовності об'єктів до експлуатації, прийняті в експлуатацію закінчені будівництвом об'єкти – багатоповерхові, багатоквартирні житлові будинки, що за класом наслідків (відповідальності) належать до об'єктів з середніми (СС2) наслідками, шляхом видачі сертифікатів, загальною площею 80,68 тис. кв. м.

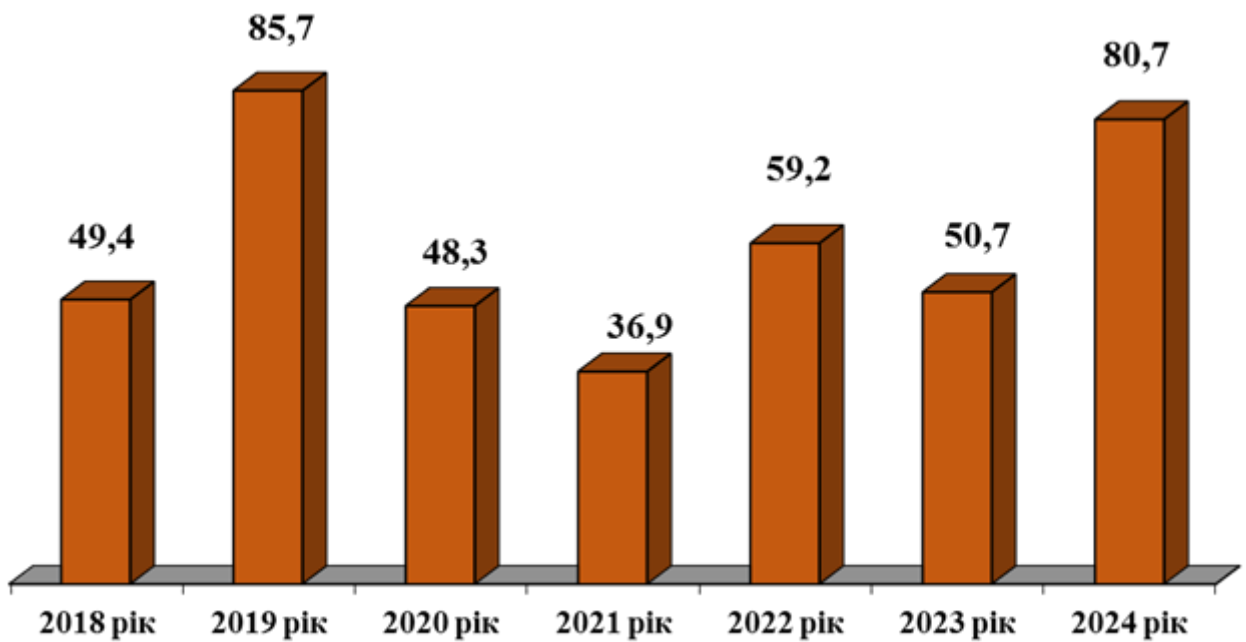

Рис.4. Динаміка введення в експлуатацію житла, тис. кв. м

Серед економічно активних суб'єктів господарювання м. Чернігова діяльність здійснювали 20 комерційних та 8 некомерційних комунальних підприємств міської ради. З них 12 належать до житлово-комунальної сфери, 6 до сфери охорони здоров'я, 2а – до торгівлі і послуг, 2 – до сфери культури, 1 – до засобів масової інформації, 1 – до спортивної галузі, 1 – до соціальної сфери, 1 будівельне, 1 транспортне, 1 створене для забезпечення громадського порядку та контролю за благоустроєм міста.

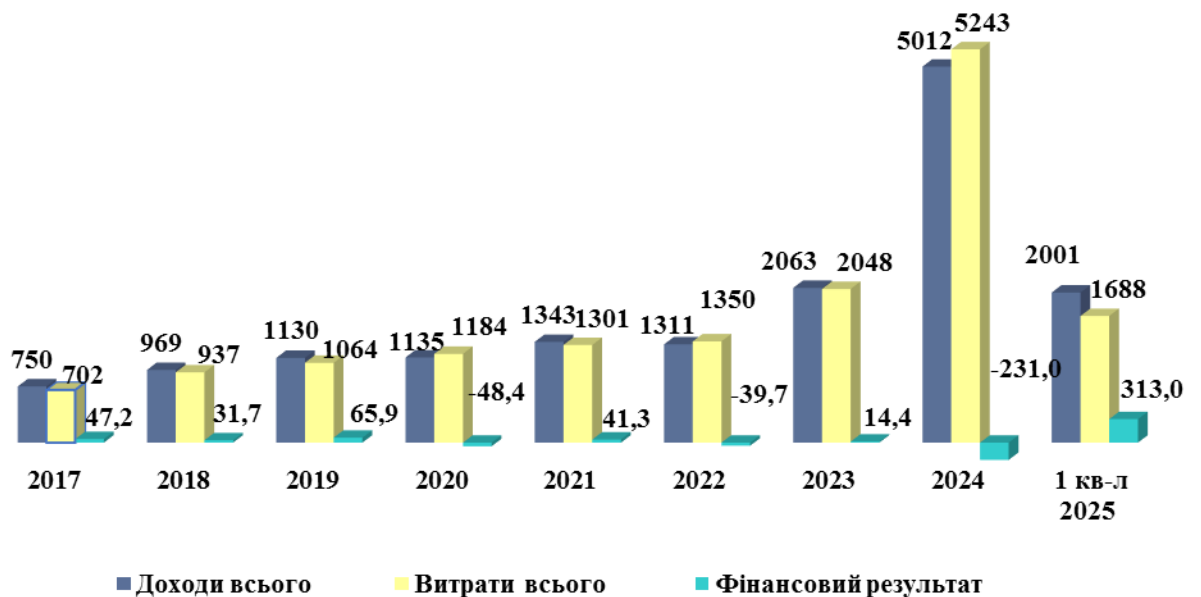

Рис. 5. Загальний фінансовий результат діяльності комерційних комунальних підприємств Чернігівської міської ради, млн грн

Особливістю Чернігівської міської територіальної громади є наявність розвинутої мережі суб'єктів господарювання малого і середнього підприємництва, ринкової інфраструктури, фінансових установ, закладів освіти, охорони здоров'я та культури.

За оперативними даними за I квартал 2025 року кількість економічно активних суб'єктів малого та середнього підприємництва зменшилась з початку року на 24,0 % і склала 13 972 суб'єкти господарювання, з них 1 489 – юридичні особи (на 11,0 % менше, ніж на початок поточного року) та 12483 – фізичні особи-підприємці (на 26,0 % менше, ніж на початок року).

За даними Головного управління ДПС у Чернігівській області станом на 01.04.2025 у сфері малого та середнього бізнесу зайнято 54,7 тисячі осіб, з них 17,0 тисяч осіб зайнято на середніх підприємствах (31,1 %), 12,5 тисяч – фізичні особи-підприємці (22,9 %), 17,8 тисяч осіб перебуває у трудових відносинах з фізичними особами-підприємцями (32,5 %) та 7,4 тисяч осіб працюють на малих підприємствах (13,5 %).

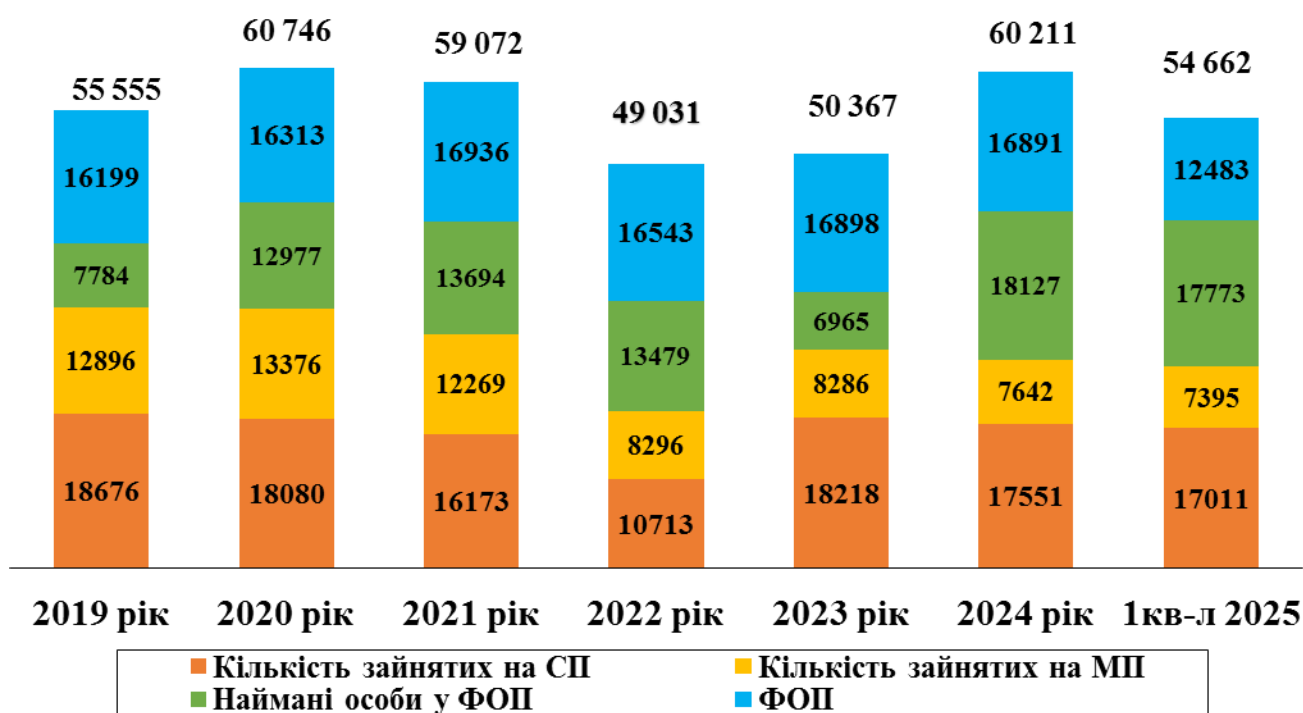

Рис. 6. Чисельність зайнятих у сфері малого та середнього бізнесу у м. Чернігів на кінець періоду, осіб

Обсяги реалізованої продукції малими та середніми підприємствами відповідно до поданих декларацій ПДВ станом на 01.04.2025 становлять близько 357,9 млн грн, що на 9,1 % більше, ніж у відповідному періоді 2024 року.

Переважає більшість суб'єктів господарювання, зареєстрованих у м. Чернігові, провадять свою діяльність у сферах надання послуг (7191 підприємств або 51,5 %) та торгівлі (5264 підприємства або 37,7 %).

Виробничою діяльністю зайнято 10,8 % суб'єктів господарювання (1517 підприємств).

Рис. 7. Структура діяльності суб'єктів господарювання МСП

Надходження до бюджету ЧМТГ від діяльності суб'єктів малого та середнього підприємництва у I кварталі 2025 року склали 357,9 млн грн.

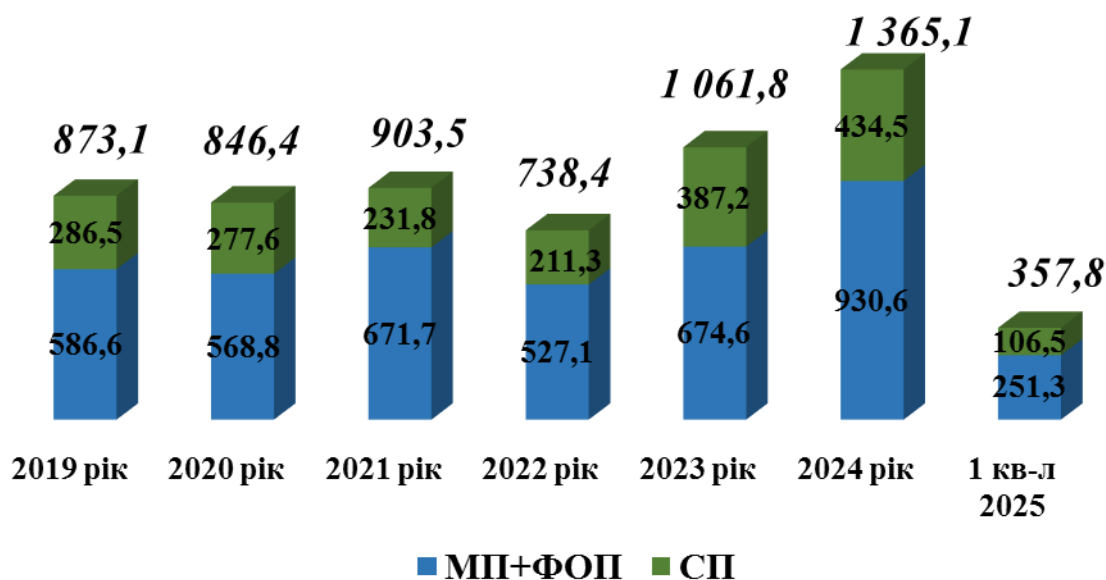

Рис. 8. Надходження до бюджету ЧМТГ за результатами діяльності суб'єктів малого та середнього підприємництва, млн грн

Середньомісячна заробітна плата найманих працівників на малих підприємствах міста у I кварталі 2025 року склала 14 773 грн, що на 8,6 % більше, ніж у відповідному періоді 2024 року, на середніх підприємствах – 18728 грн (на 21,9 % більше, ніж у відповідному періоді 2024 року).

Для порівняння середня заробітна плата працівників комерційних комунальних підприємств Чернігівської міської ради у 2023 році становила 15 447 грн, в 2024 році – 18 895 грн, в I кварталі 2025 року – 20 480 грн.

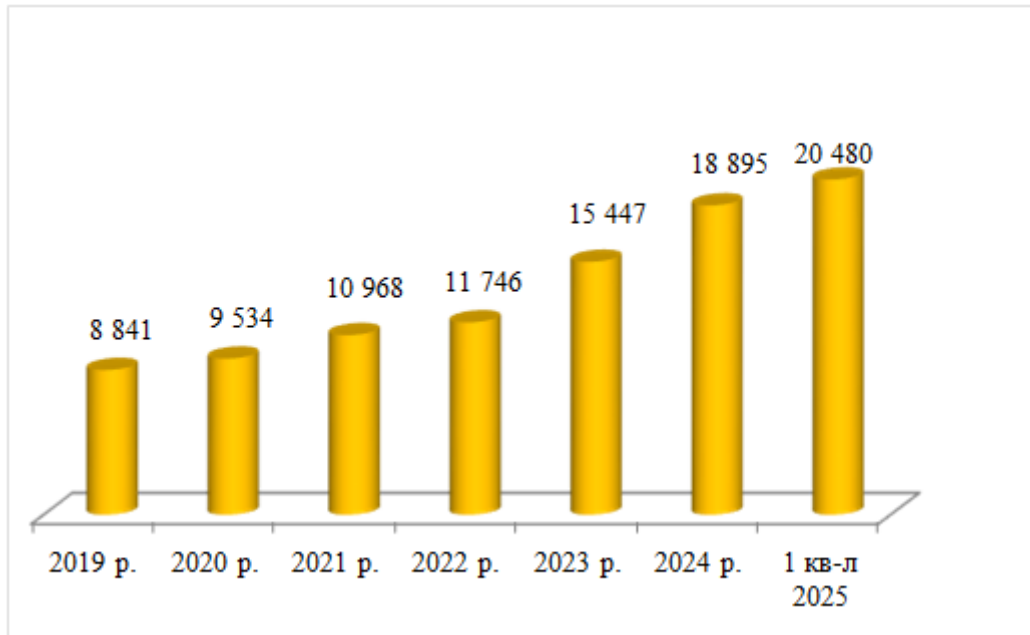

Рис. 9. Середньомісячна заробітна плата працівників комерційних комунальних підприємств Чернігівської міської ради, (грн)

Прогноз доходів і видатків на 2026-2028 роки визначений з урахуванням норм податкового та бюджетного законодавства, макропоказників економічного і соціального розвитку України та поточного стану виконання бюджету та згідно показників економічного і соціального розвитку міста на 2026-2028 роки.

ОСНОВНІ ПОКАЗНИКИ економічного і соціального розвитку територіальної громади на 2026 рік

Показник	Один. виміру	2024 р. факт	2025 р. очікуване	2026 р. прогноз
Чисельність зареєстрованого населення на кінець періоду (за інформацією, яка міститься в реєстрі територіальної громади міста)	тис. осіб	274,3	242,2**	240,2
Кількість зареєстрованих внутрішньо переміщених осіб (на кінець періоду)	осіб	11613	12200	12500

Показник	Один. виміру	2024 р. факт	2025 р. очікуване	2026 р. прогноз
Середньомісячна заробітна плата штатних працівників, зайнятих економічною діяльністю (за розрахунками)	грн	*	*	*
Кількість малих підприємств у розрахунку на 10 тис. населення	одиниць	57	50	50
Кількість середніх підприємств у розрахунку на 10 тис. населення	одиниць	4	4	4
Кількість фізичних осіб підприємців	осіб	16891	12480	12450
Надходження від діяльності суб'єктів малого підприємництва (юридичних і фізичних осіб) до бюджету територіальної громади	тис. грн	930 568,7	1 005 245,0	1 095 720,0
Надходження від діяльності суб'єктів середнього підприємництва до бюджету територіальної громади	тис. грн	434 521,1	477 975,0	520 990,0
Кількість осіб, що перебувають в трудових відносинах з суб'єктами малого та середнього підприємництва	осіб	43 320	45180	47230
Кількість безробітних громадян (мали статус безробітного на кінець періоду)	осіб	1603	1642	1610
Обсяг реалізованої продукції (робіт, послуг) малими та середніми підприємствами (згідно з даними ГУ ДПС у	млн грн	27 864,3	36 224,0	39485,0

Показник	Один. виміру	2024 р. факт	2025 р. очікуване	2026 р. прогноз
Чернігівській області)				

Примітка: у зв'язку з призупиненням формування та оприлюднення статистичної інформації, в додатку наведено аналітичні показники відповідно до відомостей Головного управління ДПС у Чернігівській області, Чернігівської філії Чернігівського обласного центру зайнятості та інформації структурних підрозділів Чернігівської міської ради, макроекономічних прогнозів Міністерства економіки України, Національного банку України.

** станом на 07.07.2025 неможливо обрахувати показник через відсутність вихідних даних*

***Чисельність осіб, відомості про місце реєстрації яких занесено до відомчої інформаційної системи «Реєстр територіальної громади» (за інформацією управління адміністративних послуг Чернігівської міської ради)*

Крім того, під час підготовки Прогнозу враховано:

Індекс споживчих цін (грудень до грудня попереднього року):

2026 рік – 108,6%;

2027 рік – 105,9%;

2028 рік – 105,3%.

Розміри мінімальної заробітної плати:

з 1 січня 2026 року – 8 688 гривень (темп приросту – 8,6 відсотка);

з 1 січня 2027 року – 9 374 гривні (темп приросту – 7,9 відсотка);

з 1 січня 2028 року – 10 059 гривень (темп приросту - 7,3 відсотка).

Розміри посадового окладу працівника I тарифного розряду Єдиної тарифної сітки:

з 1 січня 2026 року – 3 470 гривень (темп приросту – 8,6 відсотка);

з 1 січня 2027 року – 3 744 гривні (темп приросту – 7,9 відсотка);

з 1 січня 2028 року – 4 018 гривень (темп приросту - 7,3 відсотка).

Інші показники розміру соціальних стандартів враховано відповідно до визначених у листі Міністерства фінансів України № 05120-08-6/19235 від 09.07.2025 “Щодо особливостей середньострокового бюджетного планування та складання розрахунків до прогнозів місцевих бюджетів”.

Міжбюджетні трансферти, передбачені в обсягах визначених Бюджетною декларацією.

III. Загальні показники бюджету

Прогнозні показники бюджету на 2026-2028 роки включають прогнозні показники бюджету ЧМТГ за основними видами доходів, фінансування, видатків і кредитування, а також обсяг публічних інвестицій на підготовку та реалізацію публічних інвестиційних проєктів та програм публічних інвестицій з урахуванням середньострокового плану пріоритетних публічних інвестицій територіальної громади.

У цілому фінансовий ресурс Прогнозу бюджету ЧМТГ на 2026-2028 роки становить:

ДОХОДИ

2026 рік – 4 329 084 220 грн (зростання до 2025 року на 199 264 921 грн або 4,8 відсотка);

2027 рік – 4 600 804 586 грн (зростання до 2026 року на 271 720 366 грн або 6,3 відсотка);

2028 рік – 5 162 610 966 грн (зростання до 2027 року – 561 806 380 грн або 12,2 відсотка).

ВИДАТКИ

2026 рік – 4 320 804 400 грн (зменшення до 2025 року на 428 684 597,77 грн (-9,0 %));

2027 рік – 4 591 351 436 грн (зростання до 2026 року на 270 547 036 грн (+6,3 %));

2028 рік – 5 152 125 406 грн (зростання до 2027 року на 560 773 970 грн (+ 12,2 %)).

ФІНАНСУВАННЯ

2026 рік – 255 615 625 грн;

2027 рік – 275 000 000 грн;

2028 рік – 290 000 000 гривень.

КРЕДИТУВАННЯ

Повернення кредитів

2026 рік – 1 068 580 грн (зменшення до 2025 року на 13 420 грн);

2027 рік – 1 102 850 грн (зростання до 2026 року на 34 270 грн);

2028 рік – 1 139 640 грн (зростання до 2027 року на 71 060 грн).

Надання кредитів

2026 рік – 9 348 400 грн (зростання до 2025 року на 719 392,15 грн);

2027 рік – 10 556 000 грн (зростання до 2026 року на 1 207 600 грн);

2028 рік – 11 625 200 грн (зростання до 2027 року на 1 069 200 грн).

Загальні показники бюджету Чернігівської міської територіальної громади на 2026-2028 роки наведені у додатку 1 до цього Прогнозу.

Останній Прогноз бюджету ЧМТГ затверджений рішенням Чернігівської міської ради від 26.08.2021р. № 10/VIII - 35 на 2022-2024 роки. Затвердження Прогнозу на 2025-2027 роки не передбачалось Бюджетним кодексом України (п.22 Прикінцевих положень), тому відхилення показників даного Прогнозу від показників Прогнозу, схваленого у попередньому бюджетному періоді не аналізувались.

IV. Показники доходів бюджету

Прогноз доходів бюджету на 2026 – 2028 роки визначений на підставі прогнозних макропоказників економічного і соціального розвитку України та чинних норм податкового та бюджетного законодавства, динаміки бази оподаткування, показників зростання державних стандартів, показників виконання бюджету у попередніх і поточному бюджетних періодах, положень

нормативно - правових актів міської ради про встановлення місцевих податків та зборів.

Пріоритетними завданнями податкової політики в середньостроковому періоді є:

- забезпечення стабільних податкових надходжень, необхідних для фінансування першочергових витрат;
- розширення бази оподаткування;
- підвищення ефективності податкового адміністрування, в тому числі місцевих податків і зборів;
- мінімізація можливостей для зловживань платниками податків.

З метою збільшення податкової бази та залучення додаткових надходжень до бюджету ЧМТГ визначено такі пріоритетні завдання:

- покращення ділової активності підприємств міста, представників малого та середнього бізнесу;
- сприяння створенню нових робочих місць;
- проведення заходів детінізації трудових відносин у сфері зайнятості населення, легалізації трудових відносин та виплати заробітної плати, дотримання суб'єктами господарювання вимог законодавства щодо мінімального розміру заробітної плати;
- своєчасне погашення податкових зобов'язань перед бюджетом ЧМТГ;
- збільшення власних надходжень бюджетних установ.

Прогнозні показники доходів бюджету сформовані з урахуванням існуючої податкової бази та реалізації завдань із розширення її потенціалу.

Прогнозні показники дохідної частини на середньостроковий період розраховані з урахуванням:

- зупинення тимчасового спрямування до загального фонду бюджетів територіальних громад податку на доходи фізичних осіб у розмірі 4 відсотки за рахунок відповідного зниження нормативу відрахування такого податку до загального фонду державного бюджету;
- спрямування, починаючи з 2027 року, податку на доходи фізичних осіб з грошового забезпечення військовослужбовців, що сплачується (перераховується) згідно з Податковим кодексом України у розмірі 60 відсотків на відповідній території України до загального фонду бюджетів територіальних громад;
- зарахування 5 відсотків рентної плати за користування надрами для видобування корисних копалин загальнодержавного значення (природного газу, нафти та газового конденсату) до бюджетів територіальних громад;
- збереження розподілу акцизу з пального між державним та місцевими бюджетами, а саме — зарахування 13,44 відсотка такого податку до бюджетів територіальних громад;
- застосування ставок оподаткування акцизним податком, екологічним податком і рентною платою, визначених в абсолютних значеннях, без урахування індексів споживчих цін, індексів цін виробників промислової продукції
- використання чинних ставок оподаткування, зокрема, з основних податків.

Крім того, на прогнозні показники доходів бюджету матимуть вплив:

- зростання макропоказників та соціальних стандартів, що збільшить податкові надходження з податку на доходи фізичних осіб, місцеві податки і збори (податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, збору за місця паркування транспортних засобів, туристичного збору, єдиного податку платників I та II груп) та надходження від адміністративних зборів та платежів.
- встановлення у 2026 році пільг зі сплати земельного податку для військових формувань, утворених відповідно до законів України, Збройних Сил України та Державної прикордонної служби України, яка повністю утримуються за рахунок коштів державного або місцевих бюджетів, органів Національної поліції України та Державною служби України з надзвичайних ситуацій.

З урахуванням вищезазначених особливостей загальні показники доходів бюджету Чернігівської міської територіальної громади (без врахування міжбюджетних трансфертів) зростають, а саме: у 2026 році порівняно з плановим показником 2025 року на 65 023 692 грн або 1,8 відсотка, у 2027 році порівняно з прогнозним показником 2026 року на 225 068 386 грн або 6,0 відсотків, а у 2028 році порівняно з прогнозним показником 2027 року 515 153 790 грн або 13,0 відсотків.

Основним джерелом формування дохідної частини бюджету громади, як і в попередні періоди, залишатиметься податок та збір на доходи фізичних осіб. Прогноз надходжень з податку на доходи фізичних осіб розраховано відповідно до єдиної ставки (18%) оподаткування доходів фізичних осіб, сталого підвищення мінімальної заробітної плати та прожиткового мінімуму. На надходження цього податку матимуть вплив чисельність штатних працівників, зростання середньомісячної заробітної плати найманих працівників на підприємствах та організаціях міста, стан діяльності в основних промислових галузях міста, легалізація виплати заробітної плати. Темпи росту податку на доходи фізичних осіб прогноуються у 2026 році на рівні 100,3 відсотка, у 2027 році – 106,7 відсотка, у 2028 році – 119,1 відсотка.

Розрахунок прогнозної суми податку на майно (плата за землю, податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, транспортний податок) на 2026-2028 роки проведено за підсумками фактичних надходжень за попередні роки, за ставками, встановленими рішенням Чернігівської міської ради від 30 червня 2022 року №18/VIII– 19 “Про місцеві податки і збори” зі змінами та доповненнями, погашення податкового боргу та з урахуванням зростання розміру мінімальної заробітної плати. Темпи росту з податку на майно прогноуються у 2026 році на рівні 103,9 відсотка, у 2027 році – 105,5 відсотка, у 2024 році – 105,1 відсотка .

Єдиний податок – це другий бюджетоутворюючий податок. Прогнозний обсяг єдиного податку на 2026-2028 роки розраховано з урахуванням положень Податкового кодексу України, фактичних надходжень, кількості платників, за ставками, встановленими рішенням Чернігівської міської ради від 30 червня 2022 року №18/VIII– 19 “Про місцеві податки і збори” зі змінами та доповненнями. На збільшення єдиного податку у середньостроковому періоді матимуть вплив зростання мінімальної заробітної плати (для платників I групи),

прожиткового мінімуму для працездатних осіб (для платників II групи) та індекс споживчих цін (для платників III групи). Темпи росту єдиного податку прогноуються у 2026 році на рівні 108,4 відсотка, у 2027 році – 105,2 відсотка та у 2028 році – 105,0 відсотків.

Прогнозні надходження акцизного податку на 2026-2028 роки розраховані виходячи з фактичних надходжень, розширення бази оподаткування, за ставкою 5% в частині акцизного податку з реалізації суб'єктами господарювання роздрібної торгівлі підакцизних товарів (пива, алкогольних напоїв), з урахуванням вимог діючого законодавства щодо зарахування до бюджетів територіальних громад акцизного податку з реалізації суб'єктами господарювання роздрібної торгівлі тютюнових виробів, тютюну та промислових замінників тютюну, рідин, що використовуються в електронних сигаретах, та 13,44 % акцизного податку з виробленого в Україні та ввезеного на митну територію України пального. Темпи росту акцизного податку прогноуються у 2026 році на рівні 105,0 відсотків, у 2027 році – 105,0 відсотків та у 2028 році – 104,0 відсотків.

Доходи спеціального фонду бюджету Чернігівської міської територіальної громади в частині екологічного податку прогноуються у сумі 1 218 300 гривень щороку (за розрахунками наданими управлінням житлово-комунального господарства Чернігівської міської ради на підставі інформації, отриманої від комунального підприємства “Теплокомуненерго” Чернігівської міської ради та акціонерного товариством “Облтеплокомуненерго”).

Надходження коштів до бюджету розвитку спеціального фонду бюджету Чернігівської міської територіальної громади прогноуються на рівні планових показників 2025 року у сумі 5 000 000 грн щороку (за розрахунками наданими фондом комунального майна Чернігівської міської ради).

Власні надходження бюджетних установ визначено відповідно до прогнозних показників головних розпорядників бюджетних коштів щодо доходів та видатків, які здійснюються за рахунок цих коштів. Темпи росту власних надходжень бюджетних установ прогноуються у 2026 році на рівні 111,7 відсотка, у 2027 році – 106,4 відсотка та у 2028 році – 105,7 відсотка.

Показники доходів бюджету Чернігівської міської територіальної громади наведені у додатку 2 до цього Прогнозу.

V. Показники фінансування бюджету, показники місцевого боргу, показники надання місцевих гарантій, обсягу гарантійних зобов'язань та гарантованого Чернігівською міською територіальною громадою боргу

Враховуючи обмеженість дохідних джерел бюджету розвитку, визначених статтею 71 Бюджетного кодексу України, та необхідність спрямування значного обсягу видатків на розбудову та переоснащення об'єктів інфраструктури міста, житлово-комунального господарства, прогнозні показники фінансування бюджету ЧМТГ на 2026-2028 роки в першу чергу враховують передачу коштів із загального фонду бюджету до бюджету

розвитку (спеціального фонду) у 2026 році у сумі – 255 615 625 грн, у 2027 році – 275 000 000 грн, у 2028 році – 290 000 000 гривень.

Показники фінансування бюджету Чернігівської міської територіальної громади на 2026-2028 роки наведено у додатку 3 до цього Прогнозу.

Протягом 2026-2028 років отримання кредитів в банківських і фінансових установах на реалізацію публічних інвестиційних проєктів, програм публічних інвестицій та надання місцевих гарантій не планується.

На 2026-2028 роки публічні інвестиції плануються в таких обсягах: 2026 рік – 255 615 625 грн, 2027 рік – 275 000 000 грн, 2028 рік – 290 000 000 грн.

Пріоритетні галузі та основні напрями публічного інвестування на 2026 – 2028 роки відповідно до Стратегії сталого розвитку Чернігівської області на період до 2027 року, затвердженої рішенням обласної ради від 18 грудня 2019 року № 4-21/VII (в редакції рішення обласної ради від 14 березня 2025 року № 3-22/VIII), визначаються Середньостроковим планом пріоритетних публічних інвестицій Чернігівської міської територіальної громади на 2026–2028 роки.

З метою досягнення стратегічних цілей розвитку територіальної громади та забезпечення реалізації завдань, спрямованих на відновлення інфраструктури, стимулювання соціально-економічного розвитку і покращення якості життя громадян протягом 2026–2028 років Середньостроковим планом пріоритетних публічних інвестицій Чернігівської міської територіальної громади на 2026-2028 роки пропонується визначити 6 ключових секторів (галузей) для публічного інвестування, які передбачають 10 пріоритетних напрямів публічних інвестицій (основні напрями публічного інвестування):

Освіта і наука - спрямовано на модернізацію закладів освіти, покращення їх безпеки, інфраструктури, забезпечення якості та доступності освіти;

Охорона здоров'я - спрямовано на розвиток медичних закладів, надання реабілітаційних послуг, покращення доступу до медичних послуг, оснащення закладів охорони здоров'я сучасним медичним обладнанням та забезпечення безпеки перебування у закладах охорони здоров'я;

Соціальна сфера - спрямовано на розвиток мережі надавачів соціальних послуг;

Транспорт - спрямовано на розвиток міського електротранспорту та оновлення дорожньої транспортної інфраструктури;

Муніципальна інфраструктура та послуги - спрямовано на модернізацію систем водопостачання і водовідведення;

Житло - спрямовано на відновлення та забезпечення житлом осіб, чиє майно було знищене або пошкоджене внаслідок російської збройної агресії, а також на будівництво нових житлових об'єктів.

Стратегічні цілі публічних інвестицій на 2026—2028 роки мають ключове значення для досягнення сталого розвитку Чернігівської міської територіальної громади. Їх реалізація передбачає забезпечення населення м. Чернігова

укриттями, якісними послугами, зокрема освітніми, з охорони здоров'я, адміністративними, комунальними, транспортними, соціальними тощо, раціональне використання енергоресурсів, впровадження енергоефективних технологій, адаптацію інфраструктури до нових викликів та захисту навколишнього природного середовища, врахування принципів рівності, безбар'єрності, доступності для всіх категорій населення, включаючи осіб з інвалідністю, осіб з різними функціональними порушеннями, а також людей похилого віку, незалежно від їх статі та соціального статусу.

Обсяги публічних інвестицій на підготовку та реалізацію публічних інвестиційних проєктів та програм публічних інвестицій з урахуванням середньострокового плану пріоритетних публічних інвестицій Чернігівської міської територіальної громади на 2026-2028 роки плануються у 2026 році у сумі 255 615 625 грн, у 2027 році – 275 000 000 грн, у 2028 році – 290 000 000 грн та відображені у додатку 9.

Реформування системи управління публічними інвестиціями впродовж 2026-2028 років здійснюватиметься відповідно до Дорожньої карти реформування системи управління публічними інвестиціями.

Внутрішній та зовнішній місцевий борг по бюджету Чернігівської міської територіальної громади станом на 01.01.2025 року відсутні.

Загальний обсяг гарантованого боргу за кредитами, отриманими комунальним підприємством “Чернігівводокнал” Чернігівської міської ради у рамках впровадження Проєкту “Розвиток міської інфраструктури” під гарантії Чернігівської міської ради у 2024 році склав 11 550 789 доларів США, у гривневому еквіваленті - 496 592 742 грн, у середньостроковому періоді обсяг гарантованого боргу не прогнозується.

VI. Показники видатків бюджету та надання кредитів з бюджету

При формуванні видаткової частини бюджету у середньостроковому періоді основним прагненням є досягнення цілей державної політики в межах ресурсних можливостей бюджету ЧМТГ, спрямовуючи кошти на заходи відповідно до їх пріоритетності і актуальності, а також з урахуванням ефективності їх використання та можливої економії коштів за діючими бюджетними програмами.

На прогнозні показники видатків вплинули: зміна розміру мінімальної заробітної плати та посадового окладу працівника I-го тарифного розряду ЄТС, прожиткового мінімуму, індексу інфляції тощо. При цьому враховано діючу мережу бюджетних установ, з урахуванням можливих заходів з оптимізації, контингент отримувачів допомоги та інших соціальних виплат.

Прогноз витрат складено на основі поданих головними розпорядниками бюджетних коштів пропозицій до прогнозу бюджету.

Під час складання прогнозних показників видаткової частини на 2026-2028 роки, в першочерговому порядку врахована потреба в коштах на оплату праці працівників бюджетних установ відповідно до умов оплати праці та розміру мінімальної заробітної плати, на проведення розрахунків за комунальні

послуги та енергоносії, які споживаються бюджетними установами, з урахуванням пріоритетності видатків, обґрунтованості витрат, що передбачає детальні розрахунки в межах граничних показників з урахуванням кількісних та вартісних факторів, які впливають на обсяг видатків у плановому та наступних за плановим двох бюджетних періодах.

Також враховані обсяги видатків, необхідні для забезпечення стабільної роботи установ та закладів соціально — культурної сфери з урахуванням гендерного аналізу та подальшого реформування галузей освіти і охорони здоров'я, забезпечення соціальних гарантій, соціального захисту ветеранів війни і членів їх сімей, підтримки в належному стані об'єктів житлово — комунального господарства, а також виконання в межах фінансових можливостей міських (регіональних) програм.

Надзвичайно важливою в даному періоді має бути інвестиційна складова бюджету ЧМТГ, підтримка повоєнного відновлення та економічного зростання. Граничні показники видатків та надання кредитів з бюджету Чернігівської міської територіальної громади головним розпорядникам коштів на 2026-2028 роки наведені у додатку 4 до цього Прогнозу, граничні показники видатків бюджету за Типовою програмною класифікацією видатків та кредитування бюджету Чернігівської міської територіальної громади на 2026-2028 роки наведені у додатку 5 до цього Прогнозу.

Державне управління

Пріоритетними завданнями органів місцевого самоврядування Чернігівської міської ради є надання високоякісних і доступних адміністративних, соціальних та інших послуг населенню, створення належних матеріальних, фінансових та організаційних умов для забезпечення здійснення власних та делегованих повноважень, визначених Конституцією України, Законом України “Про місцеве самоврядування в Україні”, “Про службу в органах місцевого самоврядування” та іншими нормативно-правовими актами України.

У 2026 – 2028 роках передбачається здійснити такі заходи:

забезпечення прозорості, відкритості в діяльності органів місцевого самоврядування;

постійне оновлення інформаційних технологій в частині надання Чернігівською міською радою адміністративних послуг;

впровадження сучасних інформаційних технологій в діяльності місцевого самоврядування;

виконання міських цільових програм в усіх сферах життєдіяльності міста; доступність і належна якість публічних послуг, що надаються органами місцевого самоврядування Чернігівської міської ради;

створення належних матеріальних, фінансових та організаційних умов для забезпечення здійснення органами місцевого самоврядування власних і делегованих повноважень;

продовження впровадження інформаційних технологій та електронного документообігу;

забезпечення наповнення бюджету Чернігівської міської територіальної громади, ефективного використання бюджетних коштів та якісного управління бюджетним процесом.

Основними результатами, яких планується досягти, є:

- забезпечення якісного, максимально зручного та комфортного обслуговування громадян;
- організація надання адміністративних послуг населенню у найкоротший строк та за мінімальної кількості відвідувань;
- розширення переліку надання адміністративних послуг;
- забезпечення суб'єктами містобудування вимог законодавства щодо будівельних норм, стандартів і правил у сфері містобудівної діяльності;
- поліпшення управління комунальною власністю громади м. Чернігова шляхом підвищення ефективності використання майна та земельних ресурсів.

Освіта

Пріоритетом розвитку галузі є формування механізму інноваційного розвитку навчальних закладів, забезпечення доступності високоякісної освіти відповідно до європейських стандартів освітньої системи.

Ціль державної, регіональної та місцевої політики, реалізація якої здійснюватиметься в 2026- 2028 роках - це сучасний освітній простір.

В умовах розробки на державному рівні подальших кроків реформування галузі "Освіта" та запровадження на місцевому рівні системи її модернізації основними завданнями розвитку галузі є:

- формування освітнього середовища з урахуванням Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти "Нова українська школа" на період до 2029 року, схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14 грудня 2016 р. № 988-р, створення сучасного безбар'єрного, інклюзивного освітнього середовища дружнього до сімей з дітьми та маломобільних груп населення;

- оптимізація мережі навчальних закладів з урахуванням демографічних, економічних, соціальних перспектив розвитку міста, вимог сьогодення та потреб суспільства;

- підвищення рівня забезпеченості загальноосвітніх навчальних закладів сучасними засобами навчання та сучасними комп'ютерними комплексами;

- оновлення і модернізація матеріально-технічної бази закладів освіти;

- підвищення рівня якісної професійної (професійно-технічної) освіти, її максимального наближення до вимог ринку праці;

- забезпечення реалізації права кожної дитини на повноцінне харчування, зниження рівня захворюваності, підтримку фізичного та психічного здоров'я школярів;

- облаштування безпечних умов для проведення освітнього процесу в закладах освіти з метою забезпечення доступності і безперервності освіти незалежно від безпекової ситуації;

- створення належних умов для здобуття високоякісної освіти дітьми-сиротами, дітьми, позбавленими батьківського піклування, та дітьми з

особливими освітніми потребами, зумовленими порушеннями інтелектуального розвитку, фізичного та/або сенсорними порушеннями;

- удосконалення системи позашкільної та мистецької освіти та створення умов для діяльності позашкільних навчальних закладів як координаційних центрів виховної та організаційно-методичної роботи в місті;

- розвиток і підтримка системи роботи з обдарованою і талановитою молоддю, різнобічний розвиток індивідуальності дитини, її задатків і здібностей.

Прогнозні граничні показники бюджету Чернігівської міської територіальної громади по видатках на фінансування галузі “Освіта” на 2026-2028 роки передбачаються управлінням освіти Чернігівської міської ради, управлінням культури та туризму Чернігівської міської ради, управлінням у справах сім’ї, молоді та спорту Чернігівської міської ради та управління капітального будівництва Чернігівської міської ради.

Основними результатами, яких планується досягти:

- підвищення рівня охоплення дітей дошкільною освітою;
- створення умов для функціонування гнучкої та оптимальної мережі різних типів освітніх послуг для дітей раннього та дошкільного віку;

- забезпечення якісної, сучасної та доступної загальної середньої освіти;
- розширення можливості соціальної інтеграції різних категорій дітей з відхиленнями в розвитку, поведінці, обмеженими можливостями здоров’я та особливими освітніми потребами;

- виховання в дітей любові до праці, розвиток розумових та творчих здібностей, умінь, навичок з метою орієнтації їх на свідомий вибір майбутньої професії;

- виховання патріотично налаштованої молоді.

Охорона здоров’я

Реформи в галузі будуть спрямовані на адаптацію медичних послуг до нових викликів, забезпечення доступу до медичної допомоги для цивільних і військових, розвиток реабілітаційних послуг.

Пріоритетами розвитку галузі є забезпечення населення високоякісними і доступними медичними послугами та створення сприятливих умов життєдіяльності громадян міської громади.

Для підтримки системних реформ в даній галузі з бюджету Чернігівської міської територіальної громади фінансуватиметься місцева програма розвитку та підтримки комунальних закладів охорони здоров’я, зокрема, щодо оновлення матеріально-технічної бази, капітального ремонту, реконструкції, а також надання населенню медичних послуг та інші заходи в рамках міських цільових програм в охороні здоров’я.

У 2026-2028 роках передбачається фінансування медичної галузі з метою реалізації таких заходів:

- створення спроможної системи громадського здоров’я, переорієнтація системи охорони здоров’я від політики лікування до політики профілактики захворювань;

- відшкодування витрат закладів охорони здоров'я по оплаті житлово-комунальних послуг;
 - дооснащення комунальних некомерційних підприємств сучасним лікувально-діагностичним, медичним обладнанням;
 - проведення капітальних ремонтів приміщень лікувальних закладів;
 - забезпечення відшкодування фактичних витрат на виплату безоплатного і пільгового відпуску лікарських засобів за рецептами лікарів у разі амбулаторного лікування окремих груп населення та за певними категоріями захворювань, забезпечення осіб з інвалідністю, дітей з інвалідністю, інших окремих категорій населення медичними виробами та іншими засобами; впровадження у діяльність лікувальних закладів новітніх технологій.
- Основні результати, яких планується досягти:
- підвищення доступності і якості медичних послуг;
 - запровадження нових підходів до організації роботи закладів охорони здоров'я та їх фінансового забезпечення;
 - зниження рівнів загальної захворюваності населення;
 - покращення стану здоров'я населення.

Соціальний захист та соціальне забезпечення

Наскрізною ціллю місцевої політики в галузі соціального захисту та соціального забезпечення в Чернігівській міській територіальній громаді на 2026-2028 роки є надання якісних соціальних послуг, нова ветеранська політика.

Основними напрямками розвитку соціальної сфери, є запровадження програм і заходів щодо поліпшення становища соціально вразливих верств населення, осіб, сімей, які перебувають у складних життєвих обставинах та самостійно не можуть їх подолати, дотримання прав та інтересів дітей, забезпечення гідної старості, підвищення якості та рівня життя мешканців міста.

Особлива увага в умовах військового стану надається розвитку додаткових соціальних гарантій внутрішньо переміщеним особам, ветеранам війни, членам їх сімей, пораненим військовослужбовцям, а також родинам у разі загибелі воїнів, які захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України, зокрема у частині поліпшення фінансово-матеріального стану зазначених категорій осіб.

Прогнозні граничні показники бюджету міської територіальної громади на фінансування галузі "Соціальний захист та соціальне забезпечення" на 2026-2028 роки передбачаються наступним головним розпорядником бюджетних коштів: виконавчому комітету Чернігівської міської ради, департаменту соціальної політики Чернігівської міської ради, управлінню (службі) у справах дітей Чернігівської міської ради, управлінню у справах сім'ї, молоді та спорту Чернігівської міської ради, управлінню транспорту, транспортної інфраструктури та зв'язку Чернігівської міської ради.

До установ, організацій та підприємств соціального захисту міста належать територіальний центр соціального обслуговування (надання

соціальних послуг) Чернігівської міської ради, Чернігівський міський центр соціальних служб, комунальне некомерційне підприємство “Ветеранський простір” Чернігівської міської ради та 18 громадських організацій міста Чернігова, які об’єднують осіб з інвалідністю, ветеранів, учасників бойових дій, багатодітні родини та громадян, які потрапили у скрутні життєві обставини. Зазначені установи опікуються наданням соціальних послуг найбільш вразливим верствам населення міста.

Пріоритетними завданнями розвитку на 2026-2028 роки є:

- забезпечення максимальної адресності та наближеності надання відповідної соціальної підтримки тим, хто її потребує, для підвищення ефективності використання бюджетних коштів та їх спрямування соціально вразливим верствам населення;
- збільшення розмірів державних соціальних гарантій з урахуванням реальних можливостей бюджету;
- розширення спектру надання соціальних послуг установами соціального захисту міста, в тому числі шляхом залучення надавачів соціальних послуг недержавного сектору;
- продовження реалізації соціальних ініціатив;
- забезпечення безперешкодного права пільгового проїзду категорій громадян, яким чинним законодавством надано право безоплатного проїзду у міському електро- та автомобільному транспорті загального користування у міському сполученні;
- реформування системи інституційного нагляду та виховання дітей, забезпечення прав та інтересів дитини, створення умов для виховання і розвитку дітей у сім’ї або середовищі, максимально наближеному до сімейного, запобігання соціальному сирітству;
- створення умов для розвитку та самовдосконалення молоді у місті, підтримки активності та творчого розвитку особистості молоді, формування її громадянської позиції, національно-патріотичної свідомості, підтримання на належному рівні ментального та фізичного здоров’я шляхом оздоровлення;
- забезпечення соціальної підтримки дітей війни, осіб з інвалідністю та громадян, постраждалих внаслідок Чорнобильської катастрофи;
- підвищення життєвого рівня малозабезпечених верств населення шляхом надання пільг та допомог;
- покращення демографічних процесів у місті;
- забезпечення рівної участі жінок і чоловіків у всіх сферах життєдіяльності;
- попередження домашнього насильства у всіх його проявах, протидія торгівлі людьми;
- створення безбар’єрного міського середовища, якісного громадського простору, який надає рівні можливості всім групам населення;
- фінансова підтримка мешканців Чернігівської міської територіальної громади, як постраждалих внаслідок російської військової агресії;
- забезпечення соціального захисту та соціальної підтримки захисників державного суверенітету та незалежності України та членів їх сімей;

- забезпечення діяльності фахівців із супроводу ветеранів війни та демобілізованих осіб, зокрема у системі повернення з військової служби до цивільного життя, сприяння територіальній доступності та функціонування ветеранських просторів;

- реінтеграція ветеранів війни в суспільство: підтримка зайнятості, комплексна реабілітація безпосередньо ветеранів та членів їх сімей, зокрема шляхом надання медичних послуг, послуг з психологічної допомоги, фізкультурно-спортивної реабілітації, розвитку спорту ветеранів війни;

- популяризація та забезпечення формування позитивного образу ветерана війни, героїзація ветеранів війни у суспільстві;

- вшанування пам'яті загиблих Захисників та Захисниць України, зокрема шляхом почесного поховання на міських кладовищах.

Основні результати, яких планується досягти:

- охоплення соціальним захистом максимальної кількості сімей та малозабезпечених громадян, які потребують підтримки;

- охоплення соціальним захистом найбільш незахищених верств населення та надання якісних послуг пасажирських перевезень;

- формування гендерної культури та усунення гендерних стереотипів у суспільстві;

- покращення соціального діалогу між суспільством та місцевим самоврядуванням;

- адаптація системи надання соціальних послуг до нових вимог законодавства;

- удосконалення механізму надання реабілітаційних послуг, зокрема соціальних, психологічних, з професійної реабілітації, медичного супроводу тощо;

- активна цифровізація процесів у галузі, що допоможе вразливим групам населення, ветеранам війни та членам їх родин, внутрішньо переміщеним особам та біженцям отримати доступ до основних послуг.

Культура та мистецтво

У галузі культури та мистецтва органи місцевого самоврядування здійснюють комплекс заходів, спрямованих на розвиток культури української нації та національних меншин України, збереження, відтворення та охорону історичного середовища, естетичне виховання громадян, передусім дітей та юнацтва, посилення освітнього, інноваційного та комунікаційного потенціалів культури міста.

Головними пріоритетами розвитку у цій сфері є:

- вдосконалення реалізації державної політики у сфері культури;

- збереження та подальший розвиток культурного потенціалу територіальної громади;

- розвиток культурних традицій, збереження історичних цінностей, забезпечення доступності закладів культури для всіх верств населення;

- створення максимально сприятливих умов для творчого формування особистості, розкриття її здібностей, задоволення духовних і естетичних

проблем, відродження народної творчості та популяризації національних звичаїв та обрядів, організацію змістовного дозвілля, масового відпочинку та культурного обслуговування населення.

Ціллю державної, регіональної та місцевої політики, реалізація якої відбуватиметься в середньостроковий період, є культурний і духовний розвиток та формування національної ідентичності.

Показниками досягнення цілі є:

- збільшення кількості вистав, концертів, заходів, які проводяться у громаді;

- збільшення кількості бібліотек, забезпечених необхідним обладнанням, комп'ютерною технікою;

- збільшення обсягу туристичного збору.

У 2026 - 2028 роках передбачається здійснити такі заходи:

- популяризація народної творчості та проведення культурно-мистецьких заходів;

- підтримка мистецьких заходів та проектів національно-культурних товариств, громадських організацій з метою розвитку культурно-мистецького простору територіальної громади;

- створення належних умов для розвитку аматорського мистецтва, самореалізації творчої молоді.

Мережа закладів культури та мистецтва налічує 4 установи та 2 комунальні підприємства, які підпорядковуються управлінню культури та туризму Чернігівської міської ради, у тому числі:

1. Чернігівська міська комунальна централізована бібліотечна система;
2. ККЗ “Центр культури і мистецтв” Чернігівської міської ради;
3. КП “Міський Палац культури імені В’ячеслава Радченка” Чернігівської міської ради;
4. КП “Центральний парк культури та відпочинку” Чернігівської міської ради;
5. КУ “Туристичний інформаційний центр” Чернігівської міської ради;
6. Централізована бухгалтерія управління культури Чернігівської міської.

Фізична культура і спорт

Фізична культура є важливим чинником всебічного розвитку особистості, тоді як спорт – важливим чинником досягнення фізичної та духовної досконалості людини, формування патріотичних почуттів у громадян та позитивного міжнародного іміджу держави.

Ціль державної, регіональної та місцевої політики, реалізація якої здійснюватиметься в 2026-2028 роки це підвищення якості, доступності медичних послуг та покращання ментального і фізичного здоров'я населення.

Показниками досягнення цілі є:

- збільшення кількості проведених фізкультурно-масових заходів;

- збільшення кількості дітей, що систематично займаються спортом у спортивних закладах;

- збільшення кількості дітей, які отримали путівки на оздоровлення.

Реалізація гендерної політики в бюджетному прогнозі передбачає створення рівних можливостей для дівчат і хлопців у сфері відбору, підготовки та навчання спортивно-обдарованої молоді.

Головними пріоритетами у сфері фізичного розвитку є забезпечення розвитку всіх напрямів фізичної культури (фізичне виховання, масовий спорт та інше) та створення умов для регулярної рухової активності різних верств населення з урахуванням інтересів, побажань, здібностей та індивідуальних особливостей кожного мешканця міської територіальної громади.

У 2026 – 2028 роках плануються наступні заходи:

- підвищення рівня залучення населення громади до занять фізичною культурою та спортом, з метою зміцнення здоров'я та попередження захворювань;

- забезпечення розвитку олімпійських та неолімпійських видів спорту, організація фізкультурно-оздоровчої та спортивної діяльності осіб з інвалідністю, підтримка спорту вищих досягнень;

- забезпечення функціонування дитячо-юнацьких спортивних шкіл;

- реалізація програми розвитку фізичної культури і спорту;

- проведення спортивно-масових заходів, створення умов для творчого, інтелектуального та фізичного розвитку дітей та молоді.

На території громади функціонують 7 дитячо-юнацьких спортивних шкіл, міський центр фізичного здоров'я населення “Спорт для всіх” та КНП “Центр спортивної боротьби”, які підпорядковуються управлінню у справах сім'ї, молоді та спорту Чернігівської міської ради.

Підтримка та розвиток малого і середнього підприємництва

Розвиток підприємництва визначено одним із напрямів Національної економічної стратегії на період до 2030 року.

У 2026 – 2028 роках передбачається стимулювання економічної активності та створення умов для підвищення конкурентоспроможності місцевих виробників, проведення навчань, тренінгів, семінарів.

Житлово-комунальне господарство

Реалізація цілей державної політики та власних повноважень органів місцевого самоврядування в сфері утримання та розвитку об'єктів житлово-комунального господарства, благоустрою визначається заходами Комплексної цільової Програми розвитку житлово-комунального господарства міста Чернігова та іншими міськими цільовими програмами.

Пріоритетними завданнями розвитку житлово-комунального господарства у середньостроковому періоді є:

- забезпечення проживання громади у чистому, освітленому та сприятливому для життєдіяльності людини місті;

- здійснення заходів для забезпечення належного технічного та естетичного стану об'єктів міського благоустрою, підвищення експлуатаційних якостей та продовження строків їх служби;
 - утримання кладовищ, забезпечення утримання в належному стані місць поховань учасників бойових дій;
 - забезпечення охорони тваринного світу та безпечного і комфортного співіснування людини і тварин у міському середовищі.
- Основними результатами, яких планується досягти є:
- задоволення потреб населення у наданні житлово-комунальних послуг належної якості;
 - належне утримання об'єктів комунальної власності, зокрема, мереж зовнішнього освітлення, світлофорних об'єктів, кладовищ, парків та скверів, пляжів та інших об'єктів благоустрою міста;
 - покращання благоустрою міста;
 - створення належних умов утримання безпритульних тварин, регулювання чисельності безпритульних тварин гуманними методами, взаємодія із засобами масової інформації, громадськими організаціями з метою проведення просвітницької та виховної роботи з питань утримання та поводження з тваринами.

Транспорт та транспортна інфраструктура, дорожнє господарство

Пріоритетними завданнями у середньостроковому періоді є забезпечення ефективного функціонування та розвитку дорожньої-транспортної мережі; створення комфортних і безпечних умов всіх учасників дорожнього руху; надання якісних послуг з перевезень пасажирів; сприяння економічному та екологічно збалансованому розвитку міста.

У середньостроковій перспективі передбачається виконання завдань, спрямованих на:

- створення комфортних та безпечних умов для всіх учасників дорожнього руху;
- збереження об'єктів вулично-дорожньої мережі та забезпечення їх ефективного функціонування;
- створення належних умов для надання населенню високоякісних послуг з пасажирських перевезень міським електричним та автомобільним транспортом;
- забезпечення сталого функціонування, поступового розвитку і модернізації транспорту міської територіальної громади.

Основними результатами, яких планується досягти є:

- збереження існуючої дорожньо-транспортної мережі міста, покращення її транспортно-експлуатаційного та технічного стану;
- забезпечення безпечних умов руху, зменшення кількості дорожньо-транспортних пригод;
- поліпшення транспортного і пішохідного сполучення;

- поліпшення якості надання послуг громадським транспортом загального користування, адаптація послуг транспорту до потреб людей з особливими потребами.

Охорона громадського правопорядку

У рамках цієї галузі з бюджету Чернігівської міської територіальної громади фінансуватиметься комунальне підприємство “Муніципальна варта” Чернігівської міської ради. Пріоритетними завданнями у сфері будуть:

- забезпечення охорони громадського порядку на території громади; профілактика правопорушень;
- інформування органів внутрішніх справ про вчинені або ті, що готуються злочини, місця концентрації злочинних угруповань;
- виконання окремих адміністративних стягнень;
- контроль за дотриманням правил санітарії, чистотою вулиць, парків, скверів та прибудинкових територій.

Оскільки тривалість дії воєнного стану у країні передбачається як мінімум до кінця 2025 року, потреби у пов'язаних із заходами територіальної оборони видатках залишатимуться актуальними впродовж усього трирічного періоду. Надважливим залишається питання створення сучасних заходів безпеки. Основою цього є належне матеріально-технічне забезпечення сил територіальної оборони та інших сил безпеки та громадського правопорядку. Тобто витрати на заходи територіальної оборони залишатимуться пріоритетними за будь-якого сценарію. Це стратегічне завдання, як уряду, так і територіальних громад.

Основними завданнями на 2026-2028 роки буде надання фінансової підтримки за запитами сил територіальної оборони та інших сил безпеки та громадського правопорядку для покращення їх матеріально-технічної бази.

Засоби масової інформації

У рамках цієї галузі фінансуватиметься комунальне підприємство “Телерадіоагенство “Новий Чернігів” Чернігівської міської ради. Основними завданнями на 2026-2028 роки буде:

- підтримка забезпечення прямого і зворотного зв'язку між владними структурами і населенням;
- підтримка здійснення інформативної, освітньої, культурної та розважальної функцій;
- висвітлення місцевих новин, подій, а також забезпечення доступу до інформації про роботу органів місцевого самоврядування та інших установ.

Охорона навколишнього природного середовища

Пріоритетними завданнями діяльності у сфері охорони навколишнього природного середовища є забезпечення охорони довкілля та раціонального використання природних ресурсів.

За рахунок екологічного податку та грошових стягнень за шкоду, заподіяну порушенням законодавства про охорону навколишнього природного середовища в результаті господарської та іншої діяльності, а також інших надходжень згідно чинного законодавства у 2026-2028 роках здійснюватимуться заходи, які направлені на охорону та раціональне використання природних ресурсів, зменшення шкідливого впливу забруднюючих речовин та відходів на довкілля і здоров'я людей та іншу діяльність у сфері охорони навколишнього природного середовища.

VII. Взаємовідносини бюджету з іншими бюджетами

У обсязі міжбюджетних трансфертів на середньостроковий період, що надається бюджету Чернігівської міської територіальної громади з державного бюджету прогнозується освітня субвенція:

- у 2026 році – 590 863 500 гривень;
- у 2027 році – 637 519 600 гривень;
- у 2028 році – 684 175 700 гривень.

Показники міжбюджетних трансфертів з інших бюджетів наведені в додатку 10 до Прогнозу бюджету Чернігівської МТГ на 2026 – 2028 роки.

Обсяг міжбюджетних трансфертів з бюджету Чернігівської міської територіальної громади іншим бюджетам прогнозується *реверсна дотація (державному бюджету)*:

- у 2026 році – 57 359 700 гривень;
- у 2027 році – 139 151 400 гривень;
- у 2028 році – 245 956 400 гривень.

На момент складання Прогнозу надходження міжбюджетних трансфертів з інших місцевих бюджетів у 2026-2028 роках не передбачається. Показники міжбюджетних трансфертів з інших бюджетів відображені в додатку 7 до Прогнозу.

VIII. Інші положення та показники прогнозу бюджету

До Прогнозу додаються:

- додаток 1 “Загальні показники бюджету”;
- додаток 2 “Показники доходів бюджету”;
- додаток 3 “Показники фінансування бюджету”;
- додаток 5 “Показники надання місцевих гарантій, обсягу гарантійних зобов’язань та гарантованого Автономною Республікою Крим, обласною радою, міською, селищною чи сільською територіальною громадою боргу”;
- додаток 6 “Граничні показники видатків бюджету та надання кредитів з бюджету головним розпорядникам коштів”;
- додаток 7 “Граничні показники видатків бюджету за Типовою програмною класифікацією видатків та кредитування місцевого бюджету”;

додаток 8 “Граничні показники кредитування бюджету за Типовою програмною класифікацією видатків та кредитування місцевого бюджету”;

додаток 9 “Обсяг публічних інвестицій на підготовку та реалізацію публічних інвестиційних проектів та програм публічних інвестицій з урахуванням середньострокового плану пріоритетних публічних інвестицій регіону (територіальної громади) на 2026 – 2028 роки”.

У зв’язку з відсутністю показників додаток 4 “Показники місцевого боргу” не подається до Прогнозу.

Конкретні показники обсягу доходів і видатків, у тому числі міжбюджетних трансфертів на 2026-2028 роки будуть уточнюватись залежно від подій на фронті, життєвих реалій, прийнятих законодавчих та інших нормативно-правових актів, рішень міської ради, розпоряджень начальника Чернігівської міської військової адміністрації Чернігівського району Чернігівської області, що впливають на показники бюджету ЧМТГ у середньостроковому періоді.